

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 12.6.2006 63. vuosikerta Numero 2 Sivu 2

Elintarvikkeen lisäominaisuus edellytys lisähinnalle

Iikka P. Laurila, tutkimusjohtaja, MTT

Suomalainen elintarviketeollisuus on kansainvälistynyt nopeasti. Yritykset ovat ostaneet tuotantolaitoksia etenkin Itämeren alueella. Suomalaisen raaka-aineen kysyntää laajeneminen ei ole vähentänyt, mutta ei lisännytkään. Tätä on edesauttanut se, että suurimpien suomalaisyritysten taustalla on tuottajaosuuskunnat. Perinteisestä, kansallisesta näkökulmasta katsottuna elintarviketalous on kokonaisuus, jonka menestys riippuu kaikkien toimijoiden menestyksestä. Suomen maatalous on yhteismarkkinoilla pieni tekijä: osuus EU:n viljellystä peltoalasta on 1,3 %, maatalouden työvoimasta 1,0 % ja tuotannon arvosta 0,6 %. Jos kansallinen raaka-aineen tarjonta supistuu maatalouden heikon kannattavuuden takia, jalostuskin todennäköisesti supistuu. Jos kansallinen jalostus on kilpailukyvyttöä, kohta ei ole kysyntää raaka-aineillekaan.

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston, Sitran elintarvike- ja ravitsemusalan strategiaraportti, *Suomi - kilpailukykyinen terveellisen ravitsemuksen edelläkävijä*, nosti ruuan taas valtakunnan puheenaiheeksi. Toukokuussa esitellyn raportin taustalla ovat kulutuksen muutokset ja kansainvälistyvät elintarvikemarkkinat. Elintarvikkeiden tuonti on kasvussa samalla, kun vienti polkee paikallaan. Terveellisyydestä ja turvallisuudesta halutaan suomalaisen elintarviketalouden valtti, jota arvostetaan myös vientimarkkinoilla. Suomelle halutaan terveellisen ravitsemuksen edelläkävijän imago.

Sitran raportin vision toteuttaminen edellyttää ravitsemusalan osaamista, tutkimusta ja tuotekehitystä. Tutkimuksen suuntaamisessa auttaa Suomen Akatemian tilaama suomalaisen elintarviketutkimuksen arviointi. Kansainvälisen ryhmän arviointi esiteltiin maaliskuussa.

Ryhmä totesi tutkimuksen laadukkaaksi. Esiin nostettiin elintarvikkeiden turvallisuus ja alkuperän jäljitettävyys, joita pitäisi pystyä hyödyntämään lisähintana myös vientimarkkinoilla. Ryhmä korosti terveyttä edistävien ja kroonisia sairauksia torjuvien elintarvikkeiden kehittämisen tärkeyttä.

Ravitsemuksen merkitys kansalaisten hyvinvoinnille ja kansantaloudelle tiedostetaan entistä paremmin. Terveellisyys, kuten tuotannon ympäristövaikutuksetkin, ovat tulevaisuuden avainsanoja elintarvikemarkkinoilla. Terveystuotteissa hinnan merkitys ostokriteerinä on

toissijainen. Siksi viljelijänkin kannalta on tärkeää, että lopputuotteen jalostusarvo on mahdollisimman korkea. Ja usein tuotteen erikoisominaisuus perustuu jo raaka-aineen laatuun.

Suomalaisten tuotteiden korkea laatu on tiedossa, mutta silti viennistä pääosa on massatuotteita. Kalliin Suomen pitäisi viedä erikoistuotteita, joista saa lisähinnan. Vain siten raaka-aineen tuottajallekin voidaan maksaa kunnan hinta. Haasteena on kotimaisen tuotteen suosiminen kaikkialla - ei ainoastaan Suomessa. Tuttuutta ja alkuperän tuntemista arvostetaan. Toinen haaste on markkinointi. Vahvasta tuotemerkestä saa lisähintaa, mutta suomalaisella teollisuudella on vain vähän vientimarkkinoilla tunnettuja tuotemerkkejä.

Tässä liitteessä esitellään ratkaisuja elintarviketalouden kilpailukyvyn parantamiseksi. Maatilojen teknologiavalintojen tueksi esitetään monia ratkaisuja ja eläinten ruokintaa käsitellään laajasti. Luomun ja tavanomaisen tuotannon tehokkuutta vertaillaan. Lisäksi esitellään elintarvikkeiden laadun ja terveellisyyden ja sitä myötä arvon parantamista

Hyvää kesää, Koetoiminta ja käytäntö –liitteen lukija!

Lisätietoja: ilkka.p.laurila@mtt.fi
puh. (03) 4188 2230